

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 34006-07-20 פז נ' לוטן

לפני: כבוד השופט רון גולדשטיין

התובעת: שפי פז

נגד

הנתבע: ארז לוטן

בשם התובעת: עו"ד איתמר ברקאי; עו"ד פנינה רחמים

בשם הנתבע: עו"ד אדם אלבג

פסק-דין

1. התובעת מתגוררת בשכונת שפירא בדרום תל אביב ומזוהה בציבור הישראלי כפעילת מחאה. הנתבע היה בעבר רקדן בלהקת בת שבע, וכיום עובד באופרה הישראלית וכמורה ליוגה. התביעה הוגשה בטענה כי הנתבע פרסם על התובעת פרסומים העולים כדי לשון הרע, לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: **החוק**). בתביעה עותרת התובעת לפסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק בסך 100,000 ש"ח.

2. התביעה מתמקדת בשני פרסומים. **הפרסום הראשון**: ביום 10.7.2019, התקיימה הפגנה בסמוך לקריית הממשלה בתל אביב-יפו, בצומת הרחובות קפלן ומנחם בגין, על רקע הכוונה לגרש מישראל כמאה ילדים שנולדו בישראל לאמהות עובדות זרות מהפיליפינים (להלן: **אירוע ההפגנה**). התובעת הגיעה למקום ביחד עם קבוצה של אנשים כדי לקיים מעין "הפגנת נגד" (ראו עדותה של גב' קארין יוספוב, עדת התביעה (להלן: **יוספוב**), בתמליל ישיבת ההוכחות (להלן: **תמליל**), בעמ' 50, ש' 6-7). לטענת הנתבע, הוא הגיע למקום באקראי, בעת שנסע ממקום עבודתו במשכן האופרה לביתו, בשכונת בצרון. יודגש, כי בין התובעת לנתבע לא הייתה היכרות מוקדמת מכל סוג. גרסת הנתבע הינה, כי לא ידע על ההפגנה מבעוד מועד. התובעת מצידה טוענת, כי הנתבע לא "נקלע" למקום במקרה אלא בכוונת מכוון. בין הצדדים מחלוקת בנוגע למספר המפגינים ששהו במקום. לטענת התובעת נכחו באירוע ההפגנה מאות אם לא אלפי בני אדם (סעיף 39 לתצהיר התובעת). הנתבע לעומת זאת טוען כי שהו במקום מספר קטן של אנשים (פחות מעשרה לשיטתו; סעיף 6 לתצהירו). במהלך ההפגנה, כך נטען בכתב התביעה, התקרבו הנתבע אל התובעת וקרא לעברה "שפי, נאצית!" תוך כדי הצדעה במועל יד. הוא חזר על קריאות אלו מספר פעמים. לטענתו הוא עשה כן לאחר ששמע את התובעת מכריזה, באמצעות "מגפון", את המשפט "ארזו את המזוודות ועלו על

הרכבות", דברים אשר היוו לשיטתו משום ניסיון גלוי ליצור פרובוקציה באמצעות הסתה נאצית (סעיפים 7 ו-8 לתצהיר הנתבע). התובעת מצידה מכחישה כי אמרה את הדברים וכי מכל מקום לא ברור לשיטתה מה ההקשר שעשה הנתבע בין הקריאות לכאורה שאותן היא מכחישה לבין "הסתה נאצית" (סעיף 39 לתצהיר התובעת). קריאותיו אלה של הנתבע ("שפי נאצית!") ביחד עם תנועת מועל היד, במהלך אירוע ההפגנה, מהווים את הפרסום הראשון מושא התביעה (להלן: **הפרסום בהפגנה**).

הפרסום השני: ביום 5.6.2020 פרסם הנתבע בדף ה"פייסבוק" שלו פוסט הכולל קישור לטור דעה שפורסם בעיתון "הארץ" בכותרת "לכרוז המשטרתי קוראים שפי פז". שיתוף הקישור הצמיד לו בדף הפייסבוק תמונה של התובעת לצד השר לביטחון פנים דאז, חה"כ אמיר אוחנה שפורסמה ביחד עם טור הדעה (להלן: **הפרסום בפייסבוק**; נספח ג' לכתב התביעה). בפרסום עצמו כתב הנתבע: "אוחנה כבר משסע ומפיץ רעל כ[ש]המרססת היא הגברת פז שמעניין יהיה לראות מתי התביעות נגדה יגיעו לבית המשפט. שוב אנשים שנאשמים בפלילים מקבלים לגיטימציה על-ידי המשטר הדיקטטורי שקם לו וצומח מיום ליום שנאת זרים מפעפעת ומקבלת רוח גבית מאנשי ציבור מה זה להשכין שלום ובטחון. לא ירחק היום שבו נראה תמונות כאלו של פלויד כאזרחים צמאי דם יעמדו ויעודדו כליאה וגירוש של כאלו שמצאו כאן מקלט". יוער, כי בהתאם לצילום המסך שצורף לכתב התביעה כנספח ג', הפוסט זכה לסימון של 5 "לייקים", שיתוף אחד, ושתי תגובות. במענה לאחת התגובות השיב הנתבע, בין היתר, "שני הפעילים האלה שפי והחבר הקבוע שמגיע תמיד ומנפנף בדגל ישראל כאילו חייו תלויים בדגל הזה הפכו את יריקת רעל על הפליטים בתחנה המרכזית וגרימת עוול מירבי כמו המשטר הצבאי בגדה כאילו זה מה שיגרום למישהו לעזוב וכאילו יש למישהו מהפליטים האלה באמת לאן ללכת. הם רק צריכים להקים תנועות נוער שתגדל על הרעיונות החשוכים והם יובילו תנועה דומה לזו שצמחה במדינות אסור לי לנקוב בשמן. לפחות במקרה ההוא אנחנו יודעים איך זה נגמר".

3. בגין שני פרסומים אלה, התובעת עותרת לחייב את הנתבע בתשלום פיצויים בסך 100,000 ש"ח, ללא הוכחת נזק. כמו כן, התובעת עותרת לצו עשה המורה לנתבע לפרסם התנצלות פומבית ולהסיר את הפרסומים הפוגעניים. התובעת מדגישה את חומרת מעשיו של הנתבע ועומדת על כך כי יש לגנות מכל וכל שימוש בכינויים נאציים כלפי יהודים באופן הפוגע בזכר השואה. התובעת טוענת כי פרסומיו של הנתבע מהווים לשון הרע, שכן הם נועדו להשפיל אותה, לעשותה מטרה לשנאה ולבוז ולבזותה בשל דעותיה. היא מדגישה כי הכינוי "נאצי" כלפי יהודי הינו פוגעני וחמור במיוחד ומעלה מנבכי השאול את הנוראה שבתופעות האנוש. בהקשר זה עומדת התובעת בתצהיר העדות הראשית מטעמה גם על הרקע האישי שלה, תוך הדגשת היותה בת להורים ניצולי שואה. היא מסבירה כיצד השואה עיצבה את השקפת עולמה ופעילותה החברתית. זאת ועוד, הפרסום בהפגנה לא רק שפגע בה באופן אישי, אלא גם הסית את המפגינים האחרים וגרם להגברת האלימות כלפי התובעת וחבריה. התובעת טוענת כי הנתבע פעל בזדון ובכוונה לפגוע בה, וכי מעשיו גרמו לה נזקים רבים, ביניהם עוגמת נפש ופגיעה בשמה הטוב. אשר לפרסום בפייסבוק התובעת טוענת כי הנתבע לא רק הוציא את דיבתה בפרסום זה, אלא גם הסית לאלימות נגדה ואף רמז כי הוא מייחל למותה. התובעת מציינת כי פרסומיו של הנתבע נעשו בפומבי והגיעו לקהל גדול ומגוון. היא מדגישה כי הנתבע לא הסיר את הפרסומים הפוגעניים, חרף מכתב התראה שנשלח אליו. בנוסף לתצהיר

מטעם התובעת עצמה, הגישה התובעת גם את תצהירה של גבי יוספוב אשר הצהירה כי נכחה באירוע ההפגנה ותיעדה את האירוע בוידאו. יוספוב מאשרת את טענותיה של פז, ומצהירה כי הנתבע אכן קרא לעבר פז "שפי נאצית" באופן מתריס ותוך כדי הצדעה במועל יד.

4. הנתבע מצידו טוען כי עסקינן בתביעת השתקה פוליטית ובניסיון ציני להתעשר על חשבוננו. לטענתו, הוא "אזרח תמים" שנקלע לאחת "הפרובוקציות הרבות" של התובעת, אותה הוא מציג כפעילה חברתית שנויה במחלוקת, אשר עיקר פעילותה מתמקדת בהסתה נגד מבקשי מקלט, תוך שימוש בבריונות וונדליזם. לטענת הנתבע, התובעת משתפת פעולה עם גורמים קיצוניים וגזעניים, וכי היא עצמה עושה שימוש תדיר בכינויים נאציים כלפי יריביה. הנתבע מדגיש את היותו אף הוא צאצא לניצולי שואה ומתאר כיצד השואה עיצבה את השקפת עולמו ורגישותו לאנטישמיות. הנתבע מוסיף ומתאר את אירוע ההפגנה ולטענתו הגיע למקום במקרה, ונחשף לקריאותיה הפרובוקטיביות של התובעת, אשר השוותה את גירוש מבקשי המקלט ל"טרנספורטים" של יהודי אירופה בתקופת השואה. לטענת הנתבע, תגובתו האינסטינקטיבית, שכללה את הכינוי "נאצית" כלפי התובעת, לא נועדה להוות פרסום או הוצאת לשון הרע, אלא הייתה תגובה ישירה, ספונטנית ובלהט הרגע לדבריה הפוגעניים של התובעת. הנתבע טוען, בהקשר זה, כי תגובתו לא היוותה פרסום כלל, שכן היא נמסרה ישירות לתובעת בלהט הרגע, ולא נועדה להגיע לאדם אחר. לחלופין טוען הנתבע כי גם אם דבריו נחשבים כ"פרסום" במשמעות חוק איסור לשון הרע הרי שאין מדובר בלשון הרע, כפי הגדרתו בחוק, אלא בקללה לכל היותר, וכי מכל מקום יש לראות בפרסום כהבעת דעה בתום לב על התנהלותה של התובעת. הנתבע מוסיף וטוען כי התובעת עצמה הפיצה את הסרטון המתעד את הפרסום בהפגנה, במטרה להפיק תועלת ציבורית מהאירוע. לטענת הנתבע, בחירתה של התובעת עצמה להדהד את הפרסום ברבים היא המעידה על כך שהתובעת לא סברה כי נגרם לה כל נזק, וכי היא פועלת למעשה באופן ציני ומחושב. עוד נטען, כי התובעת נוהגת לפרסם בפומבי כתבות שבהן משווים אותה לנאצית או לניו-נאצית, וכי התובעת עצמה משתמשת לא אחת בכינויים "נאצי", "היטלר" ו-"גבלס" ביחס ליריביה השונים. אשר לפרסום בפייסבוק, טוען הנתבע כי קשה להבין על מה מלינה התובעת, וכי הפרשנות שניתנה לדבריו היא מרחיקת לכת. הוא טוען כי התובעת הציגה מצג שווא באשר לעמדותיה כלפי אלימות משטרתית, וכי היא אינה מסתייגת מאלימות כלפי שחורים. הנתבע טוען כי עומדות לו כל ההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע, לרבות הגנת אמת בפרסום והגנת תום הלב, וכי קמה לו גם הגנת "זוטי דברים". הנתבע מוסיף וטוען עוד כי יש להטיל את מלוא האשם בתובעת, או לייחס לה אשם תורם בשיעור של מאה אחוזים, בהתאם להוראות סעיפים 4, 5(א), 64(2), 65, 68 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]. עוד טוען הנתבע כי שיקולים של תקנת הציבור מצדיקים את דחיית התביעה, לאור התנהלותה של התובעת, שלטענתו מהווה עבירה לכאורה על שלל איסורים הקבועים בחוק העונשין, תשל"ז-1977. הנתבע טוען גם להגנת השתק, ולחלופין טוען כי יש לפסוק לתובעת פיצוי סמלי בלבד.

5. תצהיר עדות ראשית נוסף מטעם התובע הוגש על-ידי מר אסף מהללאל (להלן: **מהללאל**). הלה מתאר בתצהירו כי התובעת הייתה מוכרת לו בעבר מפעילות חברתית ופוליטית, וכי פרסמה אמירות פרובוקטיביות והשתלחויות נגד מבקשי מקלט ופעילים חברתיים בתל אביב. מהללאל הוסיף וטען כי במספר מקרים בשנת 2019 ראה פרסומים של התובעת ברשתות החברתיות שכללו ביטויי שנאה ואלימות כלפי פליטים ומהגרים. לטענתו, הקמפיין הפומבי שלה מאופיין בהסתה

גזענית ואללימה בדומה למפלגות הימין הקיצוני באירופה. בהקשר זה ציין מר מהללאל בתצהירו (סעיף 8) כי "מקרה אחד [...] היה ביום השואה במאי 2019. שפי פז הביעה צער ברשת החברתית טוויטר על כך שהנאצים לא הרגו מישהי ש'העניזה' להביע דעות שונות משלה". כנספח לתצהירו צירף מהללאל את הראיה התומכת בטענתו זו: ציוץ שהעלה מר מהללאל לרשת החברתית X (לשעבר טוויטר) ביום 2.5.2019 שבו כתב: **"גבירותי ורבותי, ראש התא הגאה בבית היהודי, אין ספק שזו גאוה להיות נאצים בימינו"**. בציוץ זה שיתף מהללאל ציוץ אחר, ככל הנראה של התובעת, אך בצילום המסך שצורף לתצהיר מהללאל – לא ניתן לצפות בציוץ של התובעת שאותו שיתף מהללאל ותחת זאת נרשם **"הציוץ הזה אינו זמין"**. עם זאת, בהמשך צילום המסך עדיין מופיעות התגובות של הגולשים לציוץ של מר מהללאל. כך – הגולשת "נורית ר" העירה **"נמחק?"**, ובמענה לתגובה של גולשת אחר, כתב מר מהללאל: **"שפי מצתערת שלא רצחו מישהי בשואה, רגיל"** [השגיאה במקור – ר' ג']. בתגובה לתגובה זו של מר מהללאל, השיבה התובעת ביום 3.5.2019: **"נמחק כי שמאלנים לא מבינים סרקזם. להבא אשתדל לזכור עם מי יש לי עסק"**. בהמשך לכך, המשיכו מר מהללאל והתובעת בחילופי דברים. ביום 3.5.2019 כתבה התובעת למר מהללאל: **"שנשאל מי משנינו מזדהה עם הנאצים? זו שנלחמת לשמור על מדינת העם היהודי כדי שלא נחזור לאושוויץ או זה שרוצה לבטל את זהותה ולתת אזרחות לכל מי שמצליח לפלוש לתוכה?"**. מר מהללאל השיב כך: **"זו שכתבה (ועל זו השיחה שאת מנסה לסובב, 'בסרקזם', אלוהים) לאדם אחר שחבל שהנאצים לא הרגו אותה. זה פשוט. מי שרוצה לראות אנשים מתים ע"י נאצים, רוב הסיכויים שהוא נאצי. אבל אני מטומטם"**. כאמור, אין מחלוקת כי הציוץ המקורי שאותו שיתף מר מהללאל – נמחק על-ידי התובעת, וזו הסיבה שהציוץ המקורי של התובעת לא הופיע בשרשור כפי שצורף כנספח לתצהירו של מר מהללאל.

6. תיק זה נותב תחילה לטיפול מותב אחר. בישיבת קדם משפט מיום 7.3.2021 (בפני המותב הקודם) אישר בא-כוח התובעת כי הוגש כנגד התובעת כתב אישום מסוים, אלא שלדבריו אין להליך הפלילי כל נפקות בקשר עם ההליך דנא (להלן: **ההליך הפלילי נגד התובעת**). בתום הדיון נקבע על-ידי המותב הקודם שדן בתיק, כי "ב"כ התובעת יגיש לתיק בית המשפט, תוך 30 יום, עותק של כתב האישום שהוגש נגד התובעת. היה וינתן פסק דין בתיק, יגיש ב"כ התובעת את פסק הדין". ביום 22.3.2021 הגישה התובעת בקשה לעיון חוזר בהחלטה זו. נטען, כי בהתאם להוראת סעיף 22 לחוק איסור לשון הרע, ניתן להביא ראיות בדבר אופיו של הנפגע "אלא במידה שפרטים אלה נוגעים במישרין ללשון הרע המשמשת נושא למשפט". לטענת התובעת, טענת הנתבע כאילו יש להליך הפלילי נגדה נפקות כלשהי להליך דנא הועלתה בלקוניות וללא כל ביסוס. בהחלטה מיום 6.5.2021 (שניתנה אף היא על-ידי המותב הקודם), נקבע כי "לאחר עיון בבקשה, בתגובה ובתשובה, ההחלטה מיום 7.3.21 לפיה ב"כ התובעת יגיש עותק כתב האישום - מבוטלת. ב"כ התובעת יגיש עותק של הכרעת הדין לכשתינתן". בהמשך, בהחלטה מיום 4.5.2022, ולאחר שהנתבע צירף כתבי אישום שונים שהוגשו נגד התובעת לתצהיר גילוי המסמכים מטעמו, דחה המותב הקודם שדן בהליך את טענת התובעת כי יש למוחקם מהתצהיר. צוין באותה החלטה כי "תצהיר גילוי מסמכים אמור לגלות כל מסמך שמצוי ברשותו של צד, ועל כן משכלל הנתבע את כתבי האישום בתצהיר גילוי המסמכים מטעמו, אין מקום להוצאתם מהתצהיר. זאת, בהסתייגות לפיה מדובר בכתב אישום, ולא בהכרעת דין. גם הכרעת הדין תיבחן ככל ויש לה רלבנטיות לתיק דנן". ביום 2.11.2022 הועבר

התיק לטיפול מותב חדש, והתיק נקבע להוכחות. אלא ששוב היה צורך להחליף את המותב עקב מינויו של המותב הנעבר לערכאה אחרת. על כן התיק הועבר בשלב זה לטיפול.

7. ערב ישיבת ההוכחות שהתקיימה בפניי, עתרה התובעת להגשת "תצהיר גילוי מסמכים משלים". בתצהיר ציינה התובעת כי לאחר שנחשפה לתצהירו של מר מהללאל, ולאחר "חיפוש מאומץ לו נדרשתי", הצליחה התובעת לאתר את הפרסום המקורי עליו הגיבה, אליו מתייחס מר מהללאל בתצהירו. התובעת צירפה לתצהירה לעניין זה ציוץ מיום 2.5.2019. שעה 16:06 של גולשת ששמה OccupationCat (להלן: **ציוץ OccupationCat**) שבו נכתב כך: כשפתחו את חולות והתחילו את הזימונים, גרתי בשכונת יד אליהו. יום אחד עברתי בטעות בחניות של האינטרנט וראיתי אוטובוס עומד ובכניסה אליו תור שקט ומסודר של פליטים. בתור פרי מערכת החינוך בתקופת הלקחים האוניברסאליים, התמונה הזו תקועה לי בראש עם הכיתוב 'כצאן לטבח'. לא עשיתי דבר. בזמנו, שאלתי את שפי פז למה היא לא חוזרת למולדתה, כפי שהיא מטיפה לאחרים לעשות. היא הסבירה שהיה שם רצח עם פעם, והאירוניה התאבדה. כיום, פז מקיימת פגישות עבודה שרק אלוהים יודע מה מתכננים בהן לאנשים מהמוצא הלא נכון". לציוץ זה צירפה OccupationCat תמונה של התובעת כשהיא יושבת במסעדה ביחד עם שני אנשים נוספים, אחד מהם הינו ח"כ בצלאל סמוטריץ'. בהמשך לציוץ זה מופיע צילום מסך נוסף ובו תגובתה של התובעת לציוץ OccupationCat (כשיצוין שהרקע של צילום המסך של תגובת התובעת הוא בשחור, בעוד שהרקע של צילום המסך של ציוץ OccupationCat הוא בלבן ולכן אין ספק כי מדובר ב"עריכה" שבמסגרתה "הודבק" צילום המסך האחד – ציוץ OccupationCat, לצילום המסך של תגובת התובעת). בתגובה זו כתבה התובעת לכאורה ל-OccupationCat כך: "**חבל שלא הצטרפת אליהם לצעדת המוות**". בהחלטה שניתנה בישיבת ההוכחות נקבע כי בנסיבות העניין יש להתיר את צירוף הראיה הנוספת – קרי ציוץ OccupationCat וציוץ התגובה של התובעת - משזו עשויה לסייע בחקר האמת.

8. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים אני סבור כי יש לקבל את התביעה בחלקה. כלל הוא, כי בחינתה של תביעה בלשון הרע צריכה להיעשות במספר שלבים: **ראשית**, יש לבחון האם הביטוי שבו מדובר עולה כדי "לשון הרע", בהתאם למבחנים הקבועים בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, והאם נעשה "פרסום" שלו כאמור בסעיף 2 לחוק. **בשלב השני**, ככל שנקבע שפורסם דבר לשון הרע, יש לבחון האם עומדת למפרסם אילו מן ההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע, בין אם הגנות מוחלטות בהתאם לסעיף 13 לחוק, ובין אם הגנות התלויות בתנאים ובאמות מידה שונים – הגנת אמת הפרסום מכוח סעיף 14 לחוק; או הגנת תום הלב, מכוח סעיף 15 לחוק. **בשלב הבא**, וככל שהמסקנה היא שפורסמה לשון הרע שאינה נהנית מהגנה, יש להידרש לשאלת הסעד (ל"תרשים הזרימה" בעוולת לשון הרע ראו למשל ע"א 751/10 פלוני נ' דיין-אורבך, פ"ד סה(3) 369, 504-505 (2012) (כב' השופט (כתוארו אז) י' עמית)).

את הדיון יש לפתוח בפרסום הראשון. הנתבע טוען כי אין בפרסום זה משום לשון הרע. דין הטענה להידחות. השאלה כיצד יש להתייחס לביטוי "נאצי" בהקשר של לשון הרע נדונה לא אחת בפסיקה, אשר קבעה פעם אחר פעם, כי במציאות הישראלית, השימוש בביטוי "נאצי" ובנגזרותיו לתיאור התנהגות או מעשים של אדם טומן בחובו עוצמה פוגענית יוצאת דופן (רע"א 10520/03 בן גביר נ' זנקנר, פסקה 8 לפסק דינה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה (12.11.2006)). על כן, הפסיקה

הכירה בכך שהשימוש בביטוי "נאצי" מהווה, כמעט בכל מקרה ובכל הקשר, לשון הרע. יתרה מכך, התבטאות כזו לרוב לא תחסה תחת הגנת תום הלב, שכן קשה לטעון כי היא אינה חורגת מן הסביר, כנדרש בסעיף 16(א) לחוק איסור לשון הרע (למקרים שבהם הוטלה אחריות לפי חוק איסור לשון הרע בגין השימוש בביטוי "נאצי" או בנגזרותיו ראו למשל, ת"פ (שלום ת"א) 5116/89 "מולדת" - תנועת נאמני ארץ ישראל (עמותה) נ' זמר (2.6.1992); ת"א (מחוזי י-ם) 1999/86 אלוני נ' שבועון "המחנה החרדי" (5.9.1990); ע"א (מחוזי י-ם) 28952-09-18 סרנה נ' הורוביץ (24.2.2019); למקרים בהם הוטלה אחריות בגין שימוש בביטויים אחרים הלקוחים מעולם המושגים של השואה או של האידיאולוגיה הנאצית ראו, ת"א (שלום רח"י) 1587/98 סנדלר נ' וינברגר (17.12.2000); ת"א (שלום ת"א) 63599-05-18 רויזמן נ' כשדי (12.12.2019)). הנה כי כן הדברים שהטיח הנתבע בתובעת – כאשר קרא לעברה מספר פעמים "שפי, נאצית" תוך הצדעה במועל יד, כפי המתועד בבירור בסרטון הוידאו שצורף לחומר הראיות – מהווים לשון הרע. אף אין לקבל את הטענה כי מדובר בקללה גרידא שאינה חוצה את הרף העולה כדי לשון הרע. השימוש בביטוי "נאצית", הוא מן הקשים שאפשר להטיח בישראלי וביהודי וקשה לקבל את הטענה כי ניתן לצמצמו לכדי "קללה" גרידא. אף אין לקבל את טענת הנתבע כי לא התקיים יסוד ה"פרסום". הדברים נאמרו בפומבי – ואפילו קיימת מחלוקת בדבר מספר האנשים ששמעו את דברי הנתבע – ברי כי לא רק התובעת שמעה דברים אלה אלא גורמים נוספים (לרבות גב' יוספוב שצילמה את הנתבע וראו הגדרת "פרסום" בסעיף 2(ב)(1) לחוק איסור לשון הרע).

9. הנתבע העלה שתי הגנות מרכזיות: הגנת אמת הפרסום והגנת הבעת דעה בתום לב. בנוסף העלה הנתבע טענות לעניין גובה הפיצוי (כגון אשם תורם, זוטי דברים, וכיו"ב, אליהן אתייחס בהמשך). אין לקבל את הטענה כי עומדת לנתבע הגנת אמת הפרסום. התובעת אינה "נאצית". יש הטוענים כי התובעת היא דמות שנויה במחלוקת ומחומר הראיות שהוגש עולה כי היא נוקטת לעתים פעולות בוטות לשם הבעת עמדותיה במאבק שנתפס על-ידה כמוצדק. ברם, אין ללמוד מחומר הראיות שהוצג כי התובעת מחזיקה בעמדות גזעניות (וראו הקביעות בעניינה של התובעת ב- ת"א (שלום ת"א) 5639-05-18 פז נ' רונאל, פסקאות 71-95 (28.5.2020), שם נקבע כממצא עובדתי כי המניע לפעילות המחאה של התובעת "לא גזעני אלא תוצאתי" וכן הודגש כי גם אם הנתבע דשם זכאי לבקר את התובעת על התנהלותה במסגרת המחאה, אין "אמת עובדתית" בכינויה "ניאו-נאצית", "שכן אין כל דמיון בין התורה הניאו-נאציות (ולא רק הנאצית), לבין ה'תורה' שעומדת מאחורי המאבק נגד המסתננים"; שם, פסקה 95; ואדגיש כי הדברים יפים גם לענייננו). אציין כי בעדותו הסכים למעשה הנתבע כי התובעת אינה נאצית אלא אולי רק "בתפיסה" (תמליל, עמ' 31, ש' 34). אני סבור כי גם לא עומדת לנתבע הגנת הבעת הדעה בתום הלב. ראשית, משום שמתוכן הפרסום הראשון לא עולה כי מדובר בהבעת דעתו של הנתבע אלא ייחוס עובדה לתובעת, קרי היותה "נאצית". שנית, גם אם היה מקום לקבוע כי מדובר בהבעת דעה, ברי כי זו לא נאמרה בתום לב. גם אם לנתבע ביקורת על התנהלותה של התובעת - השימוש במילה "נאצי" להבעתה של אותה ביקורת חורג באופן מובהק מן הסביר ולא יכול להיחשב כתם לב (השוו, ת"א (שלום ראשל"צ) 28194-04-20 חמו נ' אחוון, פסקה 43 (15.2.2023)). אציין, בהקשר זה, כי הנתבע חזר וטען כי הטיח כלפי התובעת את היותה "נאצית" לאחר שאמרה באירוע ההפגנה, "ארזו את המזוודות ועלו על הרכבות". אלא שהנתבע לא הוכיח כי אכן אמרה את הדברים (ולמסקנה זו הגעתי גם לאחר שמיעת עדויות הצדדים בפניי לרבות גרסת התובעת בעמ' 70, ש' 18-21 לתמליל, "אני צריכה להגיד לך מה

אמרתי? הדברים הרגילים. תחזרו הבית, אין לכם מה לעשות פה, העובדה שנולדתם פה לא נותנת לכם זכות להיות אזרחים. כל הדברים האלה [...]"), וכידוע נטל ההוכחה לעניין זה מוטל על הנתבע אשר הוא הנדרש להוכיח את קיומה של ההגנה שעליה הוא מסתמך. אציין כי הנתבע צירף לחומר הראיות מטעמו כתבה מאתר האינטרנט "המקום החם בגיהנום" מיום 10.7.2019 שבה סוקרה ההפגנה; אין בכתבה אזכור לקריאות כלשהן הדומות לאלו שיוחסו לתובעת אלא ציטוט של דברים שאמרה התובעת, ככל הנראה, למראיינת, שממנו ניתן ללמוד כי התובעת דווקא מסתייגת מהשימוש במינוחים של השואה לצורך תיאור גירוש ילדי העובדים הזרים – "הם לא ילדים ישראלים. כל מדינות המערב מגרשים ילדים. בארץ כל אחד זה שואה רכבות המוות" (ראו נספח 22 לתצהיר הנתבע). מכל מקום אפילו היה מוכח כי התובעת אמרה את הדברים באירוע ההפגנה, ספק בעיני אם אלה עולים כדי אמירה שניתן לייחס באופן חד משמעי ומפורש למשטר הנאצי ולמזדהים עמו ואפשר בהחלט לפרשם גם אחרת, ושלא בהכרח בהקשר האמור. על כן, גם לעניין זה אין מקום לומר כי אמירתו של הנתבע כלפי התובעת כי זו "נאצית" – עליה בחר לחזור מספר פעמים – אינה חורגת מן הסביר. אוסיף, כי להשקפתי שימוש בביטוי נאצי כלפי כל יהודי או ישראלי באשר הוא, אינו יכול לעלות כדי זוטי דברים, וגם טענה זו של הנתבע נדחית. גרסתו העובדתית של הנתבע שלפיה הגיע לאירוע ההפגנה באקראי ולא במכוון – מקובלת עלי ומצאתי לאמצה (ראו עדות הנתבע **בתמליל**, עמ' 26, ש' 31-37, עמ' 27, ש' 1-4), וכך גם עדותו שלפיה החליט להישאר במקום משום שמדובר היה בהפגנה העוסקת בעניינם של ילדים ולשמע קריאות במקום שלגישתו היו גזעניות (**תמליל**, עמ' 28, ש' 17-27). עם זאת, אין בכך כדי להוביל אל המסקנה כי מדובר בהבעת דעה כלפי התובעת בתום לב.

10. מן האמור עולה, כי הפרסום הראשון באירוע ההפגנה עולה כדי לשון הרע, ולא חלה עליו הגנה כלשהי. זאת – להבדיל מן הפרסום השני – הוא הפרסום בפייסבוק. כפי שצוין ברע"א 817/23 **עמותת חוזה חדש נ' זוהר**, פסקה 18 (20.5.2023), מפי כב' השופט **נ' סולברג**, "הן הבעת עמדה, הן קביעת עובדה, עשויות לבוא בקהל הביטויים העולים כדי 'לשון הרע', כהגדרתו בסעיף 1 לחוק [...]. ואולם, על הספקטרום שבין הביטויים המהווים לשון הרע, לבין אלו שאינם כאלה, ברי כי פרסומים שיאופיינו כהבעת עמדה, ככלל, יהיו קרובים יותר לקוטב השני מאשר לזה הראשון". בהקשר זה, כפי שנפסק **שם** (פסקה 21), "על מנת להבחין בין עובדה לדעה, יש להרכיב את משקפיו של 'האדם הרגיל'" (וראו גם, לאחרונה, הסקירה המקיפה בת"א (שלום ת"א) 59951-01-22 **הופשטיין נ' פוליטיקלי קוראט (ע"ר)**, פסקאות 147-149 (17.12.2024)). בענייננו אני סבור, כי "האדם הרגיל" הקורא את הפרסום בפייסבוק, ובפרט את טענת הנתבע כי "הם [התובעת ופעיל נוסף – ר' ג'] רק צריכים להקים תנועות נוער שתגדל על הרעיונות החשוכים והם יובילו תנועה דומה לזו שצמחה במדינות אסור לי לנקוב בשמן. לפחות במקרה ההוא אנחנו יודעים איך זה נגמר", מבין כי מדובר בהבעת דעה מובהקת. לא ניתן לקרוא פרסום זה – בקריאה אובייקטיבית ובפרשנות שאינה מאולצת – כאילו הנתבע ייחל חלילה למותה של התובעת או קרא לפגוע בה. מכל מקום, אפילו הייתי מקבל את הטענה כי יש בפרסום זה משום לשון הרע, בשל פוטנציאל הפגיעה בו בתובעת, אני סבור כי קמה לנתבע הגנת תום הלב, מכוח סעיף 15(4) לחוק, המבוססת על חשיבותו המיוחדת של חופש הביטוי ביחס להבעת דעה (ראו, ע"א 6871/99 **רינת נ' רום**, פ"ד נו(4) 72, 88 (2002)). דבריו של הנתבע בפרסום זה נאמרו באופן מסויג והיפותטי ולא ניתן להתעלם מן ההקשר הרחב שבו נאמרו הדברים, על רקע דיון ציבורי נוקב, שהתובעת נמצאת לעתים במרכזו, בדבר מדיניות ההגירה

וטיפול המדינה במבקשי מקלט ומהגרים בלתי חוקיים. חופש הביטוי, גם כאשר הוא נוקב ובוטה, הוא נשמת אפו של המשטר הדמוקרטי. הוא מאפשר ביקורת על דעות שונות, ובלעדיו לא ניתן לקיים דיון ציבורי אמיתי. בנסיבות אלה אין מקום לקבוע כי יש להטיל על הנתבע אחריות בגין הפרסום השני.

11. יש לפנות אפוא לפסיקת הפיצוי בגין הפרסום הראשון. צפייה בתיעוד אירוע ההפגנה שערכה גבי יוספוב ושצורף לתיק בית המשפט, מלמדת כי למעשה, מספר האנשים ששמעו את קריאותיו של הנתבע, היה **מצומצם שבמצומצם**, ובהקשר זה אני מאמץ את גרסתו העובדתית של הנתבע ודוחה את גרסתה של התובעת, שלפיה אנשים רבים שמעו פוזיטיבית את דברי הנתבע בזמן אמת. ודוקו: אפשר כי באירוע ההפגנה כולו אכן נכחו מאות או אלפי בני אדם. יחד עם זאת, לעניין זה יש לזכור כי קריאותיו של הנתבע כלפי התובעת נאמרו במתחם שבו שהו מעט יחסית אנשים, ב"צד" ההפגנה שבו שהתה התובעת ותומכיה, ולא ב"צד" שבו עמדו מרבית המפגינים שהתנגדו למהלך הגירוש מושא ההפגנה. תמיכה לכך ניתן למצוא בגרסה שהועלתה בכתב התביעה (סעיף 8) שם הדגישה התובעת כי באירוע ההפגנה שהו שתי קבוצות של מפגינים "משני צידי המתרס": "מן הצד האחד **מאות מפגינים** אשר קראו שלא לגרש את מהגרי העבודה הלא חוקיים ומן הצד השני **מספר מצומצם ביותר** של מפגינים אשר קראו לקיים את הוראות החוק ומדיניות ההגירה של ישראל ולגרש את מהגרי העבודה הלא חוקיים" [ההדגשות שלי – ר' ג.]. בהמשך (סעיף 11 לכתב התביעה) טענה התובעת, כי בשלב מסוים "**התקרב הנתבע לתובעת**" ואז הטיח בה "שפי נאצית", קרי, מגרסה זו של התובעת ניתן ללמוד כי דבריו של הנתבע לא נאמרו באזור שבו עמדו מאות מפגינים, אלא באזור שבו שהו "מספר מצומצם ביותר" של מפגינים. גרסה זו שלפיה דברי הנתבע נאמרו בפני **מספר מצומצם ביותר של מפגינים** מתיישבת כאמור עם התרשמותי הישירה מתוכן הסרטון שצירפה התובעת (שבו נחזים אנשים ליד הנתבע אולם לאור קריאות רקע רמות של אחרים – ואלי גם של התובעת – במיקרופונים ומגפון, כמעט אף אחד מהם אינו מתבונן בנתבע או מבחין בו בעת שהוא קורא את קריאותיו כלפי התובעת, למעט גבי יוספוב שתיעדה את האירוע). מסקנה זו מתיישבת גם עם עדות הנתבע – אשר אותה מצאתי כמיהמנה בהקשר זה, שלפיה כאשר אמר את הדברים "**היו מעט מאוד**" אנשים לידו (תמליל, עמ' 40, ש' 16; וראו גם האמור בסעיף 10 לתצהירו: "**איני חושב שאיש שמע את דברי מלבד שפי פז ומי מבין קומץ תומכיה**"). אבהיר, כי צפייה בסרטון מלמדת כי בעוד שדבריו של הנתבע ("שפי נאצית") אכן נשמעו על-ידי מעט אנשים, נראה כי יותר אנשים (ובפרט שוטרים) הבחינו בו מצדיע לאחר מכן במועל יד. מכל מקום, לכך יש להוסיף, כי זמן קצר מאוד לאחר שהסתיים אירוע ההפגנה ועוד באותו יום צייצה התובעת את הסרטון המתעד את דברי הנתבע ברשת החברתית "א" (לשעבר טוויטר) – והוסיפה שם את הכיתוב "נאורים 3: שפי נאצית והצדעה במועל יד" (נספח 1 לתצהיר הנתבע). מצילום המסך שצורף כנספח 1 לתצהיר הנתבע עולה כי בסרטון צפו לא פחות מ-30,000 בני אדם. הסרטון זכה ל-77 תגובות, 73 שיתופים מחדש ("Retweet") ו-445 סימוני "לייק". הנה-כי-כן, התובעת הפיצה ברבים את הפרסום שלגביו היא מלינה בכתב תביעה זה. הפצת התיעוד בידי התובעת, שהינה דמות ציבורית מוכרת (בעוד הנתבע הינו דמות אנונימית) הגדילה משמעותית את מעגל החשיפה לפגיעה - מקומץ אנשים ששהו פיזית במקום, לעשרות אלפי גולשים ברשתות החברתיות. לכאורה, פעולה זו העצימה את הנזק במקום להקטינו (השוו, ת"א (שלום ב"ש) 61526-01-17 **קסוס נ' משטרת ישראל**, פסקה 85, 16.3.2021)). אילו היה מדובר מבחינתה של התובעת בפגיעה כה משמעותית אשר עולה כדי ביזוי,

השפלה, איומים והסתה (כפי הנטען על-ידיה בסעיף 13 לכתב התביעה), כי אז ממילא נשאלת השאלה מדוע פעלה בזמן אמת להפיץ את אותו פרסום ברבים (ראו והשוו, ת"א (שלום חד') **משולם נ' רוט**, פסקה 77 (19.11.2024)). אומנם, ניתן לטעון מן העבר השני כי זכותה של התובעת, כמו כל אדם, לחשוף ברבים פגיעה שנעשתה בה ולהתריע על התנהגות פוגענית וכי קיים גם אינטרס ציבורי בחשיפת התנהגות פסולה אף מחוץ לכותלי בית המשפט. יחד עם זאת, גם אם זו הייתה מטרת הפרסום של התובעת, לא ניתן להתעלם מהנסיבות ה**חריגות** בתיק זה, שלפיו לפרסום המקורי נחשפו **מעט מאוד** אנשים ואילו לשיתוף שלו לאחר מכן, בידי הנפגע עצמו, נחשפו **רבים מאוד**. קשה להתעלם במקרה זה מהיעדר הפרופורציה המובהקת בין היקף האנשים שנחשפו לפרסום המקורי (בודדים) לבין אלה שנחשפו לו בעקבות פעולת השיתוף של התובעת (עשרות אלפים), לנתון זה יש ליתן משקל הולם בעת פסיקת הפיצוי (השוו, ת"א (שלום הרצי) 32376-06-16 **יצחק נ' סבג**, פסקאות 43-45 (27.2.2019); ת"א (שלום הרצי) 9942-10-17 **שדה נ' דוד**, פסקאות 56-58 (6.11.2019)). עוד יש ליתן את הדעת בהקשר זה לכך שמיד לאחר שהתובעת פנתה לנתבע הלה התנצל על דבריו – ועל כך אין מחלוקת.

12. הנתבע טען כי יש לקבוע פיצוי מופחת משום שהתובעת מזוהה עם עמדות גזעניות, הודתה במוניטין של נאצית ובטיפוחו "בשקידה". במילים אחרות, נטען כי יש להפחית הפיצוי לנוכח סעיף 22 לחוק איסור לשון הרע. אלא שעיון בחומר הראיות שצורף בהליך זה אינו מלמד כי יש הצדקה להפחתת הפיצוי מטעמים אלה. עיינתי בחומר שצירף הנתבע בהקשר זה. עיון בנספחים השונים מלמד כי במקרה אחד כתבה התובעת ציוץ תגובה לגב' גבי לסקי שבו ציינה התובעת "המעשה הכי אנושי והומניטרי שאפשר לעשות זה להעמיד אותך ואת החברים שלך מול כיתת יריי" (ציוץ מיום 17.8.2021, נספח 5 לתצהיר הנתבע), אלא שהנתבע לא צירף את הציוץ שאליו הגיבה התובעת ומבלי להבין את הקשר הכלליים הרחב לא ניתן לגזור מסקנה כזו או אחרת מציוץ זה כשהוא עומד לעצמו לצורך בחינת הפחתת הפיצוי לפי סעיף 22 לחוק. ציוצים נוספים של התובעת שצירף הנתבע – בוטים ככל שיהיו – אינם מלמדים אף הם כי קמה הצדקה להפחתת הפיצוי בגין לשון הרע שבו קרא הנתבע לתובעת מספר פעמים נאצית (ראו למשל ציוץ מיום 12.3.2018, נספח 9 לתצהיר הנתבע, בו איימה התובעת כי תעלה "אישית" את "כל המסתננים על אוטובוס ואפרוק אותם בצהלה"; ציוץ מיום 18.10.2020, נספח 11, בו ציינה התובעת כי תתגבר על השנאה שלה לבתי סוהר כדי לראות שם את פרקליט המדינה ונשיאת בית המשפט העליון; ציוץ מיום 8.10.2020 שבו גידפה התובעת את נשיאת בית המשפט העליון). עיינתי גם בציוץ שבו טוענת התובעת כי היא "חוטפת את המילה נאצים על כל גרסאותיה כמה פעמים ביום, בשטח וברשתות. אבל זה לא מקפיץ את לוחמי הצדק. כי מבחינתם אני דמון. אבל הם זכים והורים ואסור לעלוב בהם" (ציוץ מיום 27.2.2022, נספח 2 לתצהיר הנתבע). אלא שגם אם התובעת "מזוהה" על-ידי חלקים מסוימים בציבור עם עמדות גזעניות, אין בכך כדי ללמד כי היא אכן משמיעה עמדות גזעניות וכי יש הצדקה לכנותה נאצית. אשר לציוץ התגובה של התובעת לציוץ של מר מהללאל: לאחר שעיינתי בציוץ המקורי שעליו הגיבה התובעת (הציוץ של OccupationCat), מצאתי כמהימנה את עדות התובעת שלפיה אף שצילומי המסך של השרשור שבעקבות הציוץ של OccupationCat הוגשו לבית המשפט כשהם "הודבקו" זה לזה על-ידי התובעת, הרי שיש לקבוע כי הציוץ פרי עטה אכן נכתב בתגובה לדבריה של OccupationCat אשר היא זו שנקטה תחילה שימוש בזימיון מעולם המינוחים של השואה, ותגובתה של התובעת לכך – כפי שכל קורא סביר היה יכול להבינם – היה שימוש סרקסטי במינוחי השואה **כתגובה** לדברים. לכן אין גם

בראיה הנוגעת לציוץ של OccupationCat כדי ללמד כי יש להפחית את הפיצוי בהליך שלפנינו. אציין עוד, בהקשר זה, כי בהליך זה נתגלעה מחלוקת עמוקה בין הצדדים בשאלת נפקות ההליך הפלילי שהתנהל כנגד התובעת, ואין לי אלא להפנות לתיאור השתלשלות העניינים המפורטת בפסקה 6 לעיל. אלא שגם אם אכן היה מקום לצרף לחומר הראיות את גזר הדין שניתן בעניינה של התובעת בהליך הפלילי (צורף על-ידי הנתבע ביום 18.11.2024) אין לכך נפקות ממשית לצורך ההכרעה בהליך דנא, ונראה כי גם אם בהליך הפלילי נקבע כי התובעת עברה על עבירות שונות (שבמהותן ריסוס כתובות גרפיטי במקומות שונים בעיר), אין בכך כדי להכשיר את הקריאה "נאצית" כלפיה או כדי להצדיק את הפחתת הפיצוי. ער אני לכך כי בעבר נקבע, בתביעה אחרת שהגישה התובעת, כי יש להפחית הפיצוי לפי סעיף 22 לחוק (ת"א (שלום ת"א) 5639-05-18). אפשר והתשתית הראייתית שהוצגה שם שונה מזו שהוגשה בהליך דנן. מכל מקום על בסיס התשתית הראייתית שהונחה בפניי אין הצדקה להפחתת הפיצוי לפי סעיף 22 לחוק.

13. אשר על כן, בשקלול מכלול הנתונים הרלוונטיים, לנוכח סכום התביעה ובהתחשב בכך שלא נמצאה עילה לפסיקת פיצוי בגין פרסום אחד מבין שני הפרסומים מושא התביעה, וכן על רק הממצא העובדתי שלפיו לפרסום הראשון נחשף תחילה קומץ קטן של אנשים, ראיתי להעמיד את הפיצוי על סך 17,500 ש"ח. כמו כן יישא הנתבע בשכר טרחת עורך-דין בסך 3,000 ש"ח ובהוצאות התובעת בסך 2,000 ש"ח - סכומים אשר משקפים גם את דחיית טענות התובעת בקשר עם הפרסום השני. הסכומים ישולמו בתוך 30 ימים. איחור בתשלום יוסיף לו הפרשי הצמדה וריבית, לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, מיום החיוב האמור ועד למועד התשלום בפועל.

המזכירות תמציא לצדדים את פסק-הדין ותסגור את התיק.

ניתן היום, כ"ח כסלו תשפ"ה, 29 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.

רון גולדשטיין, שופט

